

DEĞİŞEN DÜNYA DENGELERİ KARŞISINDA OSMANLI DEVLETİ'NİN UYGULADIĞI YENİLİKLER

7. Sınıf Sosyal Bilgiler

Osmanlı dünyadaki
değişimlere
nasıl cevap verdi?

Bu ünite de Avrupa'daki
gelişmeleri ve Osmanlı
yeniliklerini keşfedeceğim.

XVI. YÜZYILDA OSMANLI DEVLETİ

Üç kıtada adalet, ticaret ve kültür

Daha geniş
bir dünya,
daha güçlü
bir Osmanlı...

Cihanşümül imparatorluk

- Üç kıtada geniş topraklara ulaşmıştır.
- Farklı millet ve dinlere adaletle yönetim sağlamıştır.
- Siyasi, ekonomik ve kültürel bir güç haline gelmiştir.

Kara ve deniz ticareti

- İpek ve Baharat Yolu sayesinde doğu ile batı arasındaki ticareti kontrol etmiştir.
- Ticaret, devletin gelirlerini artırmıştır.
- Osmanlı donanması deniz ticaretinin güvenliğini sağlamıştır.

Liman kentleri

- İstanbul, Selanik, Trabzon ve İskenderiye önemli limanlardı.
- Liman kentleri ticaretin, kültürün ve etkileşimin merkezleriydi.
- Gümrük gelirleri devlet ekonomisine büyük katkı sağlamıştır.

DÜNYA DENGELERİ NEDEN DEĞİŞTİ?

Daha fazla
bilgi, daha geniş
dünyalar,
yeni fikirler...

Avrupa'da yaşanan önemli gelişmeler, dünya dengelerini değiştirdi ve Osmanlı Devleti'ni de etkiledi.

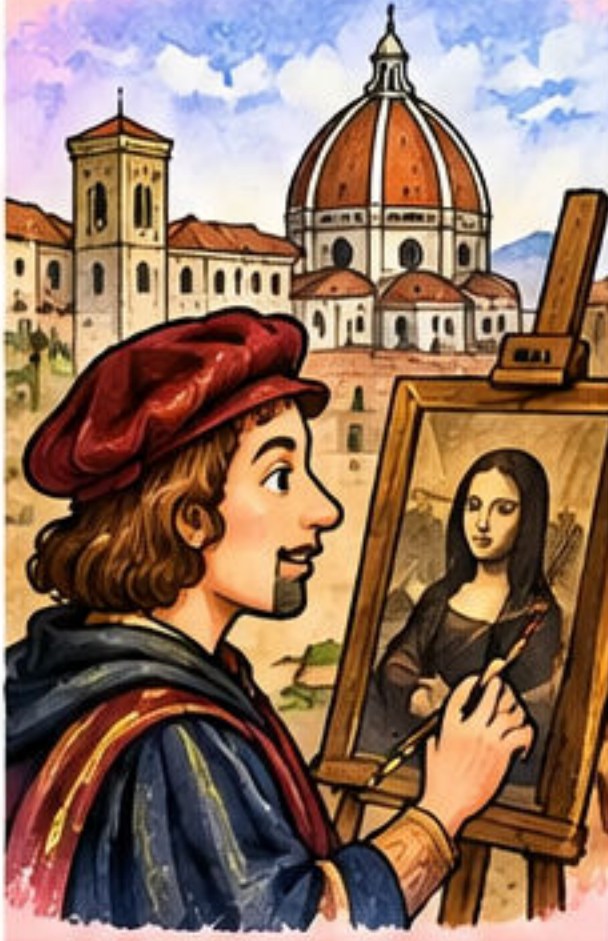
Sömürgeciliğin başlangıcı Coğrafi Keşifler

Avrupalılar yeni topraklar keşfetti, ticaret yolları değişti.

15. - 16.
yüzyıllar

Rönesans

Sanat, bilim ve düşüncede yeniden doğuş yaşandı.

14. - 16.
yüzyıllar

Reform

Dinde reform hareketleri başladı, Kilisenin otoritesi sarsıldı.

16. yüzyıl

Aydınlanma Çağı

Akıl, bilim ve sorgulama ön plana çıktı, modern düşüncenin temelleri atıldı.

17. - 18.
yüzyıllar

Sanayi İnkılabı

Buharlı makinelerle üretim arttı, ekonomi güçlendi, sanayileşme başladı.

18. - 19.
yüzyıllar

Fransız İhtilali

Halk, eşitlik, özgürlük ve milliyetçilik fikirleri yayıldı, monarşiler sarsıldı.

1789

Avrupa'daki bilimsel, ekonomik ve siyasi değişimler Osmanlı'yı etkiledi.

Avrupa değişirken dünya da değişiyordu.

Osmanlı da bu değişimleri dikkatle takip etmek zorundaydı.

Neler Öğreneceğim?

- ♥ Avrupa'da yaşanan önemli gelişmeleri.
- ♥ Bu gelişmelerin dünya dengelerine etkilerini.
- ♥ Avrupa'daki değişimlerin Osmanlı'yı nasıl etkilediğini.

COĞRAFI KEŞİFLER: NEDEN BAŞLADI?

15. yüzyılın sonlarında Avrupalılar yeni yollar aramaya başladı.

Peki, bunun nedenleri nelerdi?

Yeni yollar,
yeni dünyalar,
yeni fırsatlar...

1 İpek ve Baharat Yolları
Osmanlı'nın elindeydi.

2 Doğu'nun
zenginliklerine
ulaşma isteği.

3 Pusula ve haritacılığın
gelişmesi.

4 Okyanusa
dayanıklı gemiler.

5 Hristiyanlığı
yayma isteği.

6 Kralların
zenginleşme desteği.

COĞRAFİ KEŞİFLER: ÖNEMLİ KÂŞIFLER

Yeni
yollar,
yeni
dünyalar!

Cesur kâşifler, yeni deniz yolları keşfederek
dünyanın haritasını değiştirdi.

Bartelmi Diaz
1487 - Ümit Burnu

Vasco da Gama
1497 - Hindistan deniz yolu

Kristof Kolomb
1492 - Amerika

Amerigo Vespucci
yeni kıta

Ferdinand Magellan
1519-1521 - dünya çevresi

Del Kano
seferi tamamladı

Keşifler sayesinde yeni kıtalar,
yeryüzü daha iyi tanındı ve
dünya küçüldü.

DAHA GENİŞ
BİR DÜNYA

YENİ BİLGİLER
YENİ FİKİRLER

COĞRAFİ KEŞİFLERİN SONUÇLARI

Avrupa için

Atlas Okyanusu
limanları gelişti.

Altın, gümüş ve yeni
ürünlerle zenginleşme.

Burjuva sınıfı güçlendi.

Yerli halklar için

Topraklar ve kaynaklar
sömürüldü.

Hastalıklar ve savaşlar.

Aztek, Maya, İnka
kültürleri tehlikeye girdi.

Osmanlı'ya etkisi:

İpek ve Baharat Yolları
önemini kaybetti,
gümrük gelirleri azaldı.

RÖNESANS: YENİDEN DOĞUŞ

14. - 16.
Yüzyıllar
(1300 - 1600)

"Daha
fazlaşını
bilmek,
dünyayı daha
iyi anlamaktır."

Floransa

İnsan aklı,
deney ve gözlem

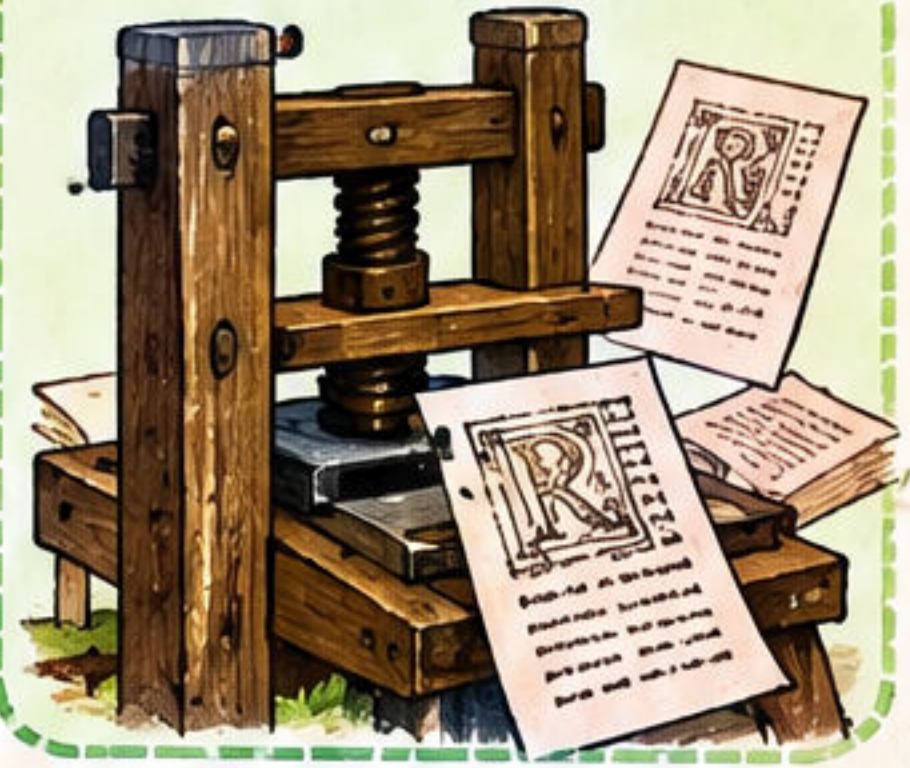
Hümanizm:
insan merkezli
düşünce

Sanat, bilim ve
edebiyat gelişti.

Matbaa ile
bilgi yayıldı.

OSMANLI'YA ETKİSİ

Askeri ve
iteknik yenilik
ihtiyacı doğdu.

Neler Öğreneceğim?

Rönesans'ın nedenlerini, özelliklerini ve sonuçlarını açıklayacağım.

Rönesans'ın Osmanlı Devleti'ne etkilerini değerlendireceğim.

REFORM: DİNİ ALANDA DEĞİŞİM

1517 - Almanya
Wittenberg

Katolik Kilisesi'nin uygulamaları sorgulandı.

Yeni mezhepler ortaya çıktı.

Papa'nın siyasi gücü zayıfladı.

Matbaa fikirlerin yayılmasını hızlandırdı.

Osmanlı'ya Etkisi

Avrupa'daki siyasi birlikler ve güç dengeleri değişti.

AYDINLANMA ÇAĞI

17. ve 18. yüzyıllarda akıl, bilim ve özgür düşünce...

Daha aydınlık
bir dünya
mümkün!

Akıl ve deney

Bilgiyi akıl ve
deneyle araştırdılar.
Sorgulamaktan
çekinmediler.

Bilimsel düşünce

Doğa yasalarını
anlamaya çalıştılar.
Bilimsel yöntemi
geliştirdiler.

Özgürlük

Düşünce, inanç
ve ifade özgürlüğünü
savundular.

İsaac Newton

Eşitlik

Herkesin hukuk
önünde eşit
olması gerektiğini
savundular.

İnsan hakları

Her insanın doğuştan
gelen temel haklara
sahip olduğunu
savundular.

Demokrasi

Halkın yönetime
katılması gerektiğini
düşündüler.

Diderot
Ansiklopedi

İnsan
Hakları

Söz
halkındır.

Rönesans
(insana dönüş)

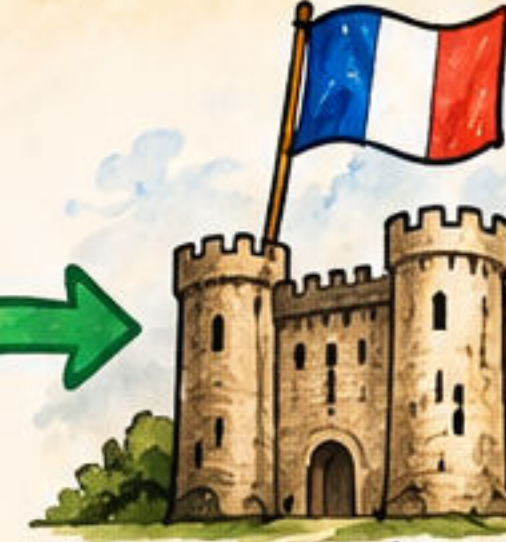

Reform
(dini sorgulama)

bilimsel yöntem
(gözlem ve deney)

Aydınlanma

Fransız İhtilali
(1789)

Sanayi İnkılabı
(18. yüzyıl sonu)

Neler Öğreneceğim?

- Aydınlanma Çağı'nın ortaya çıkış nedenlerini ve temel düşüncelerini öğreneceğim.
- Aydınlanma düşüncesinin Fransız İhtilali'ne ve Sanayi İnkılabı'na etkilerini açıklayacağım.

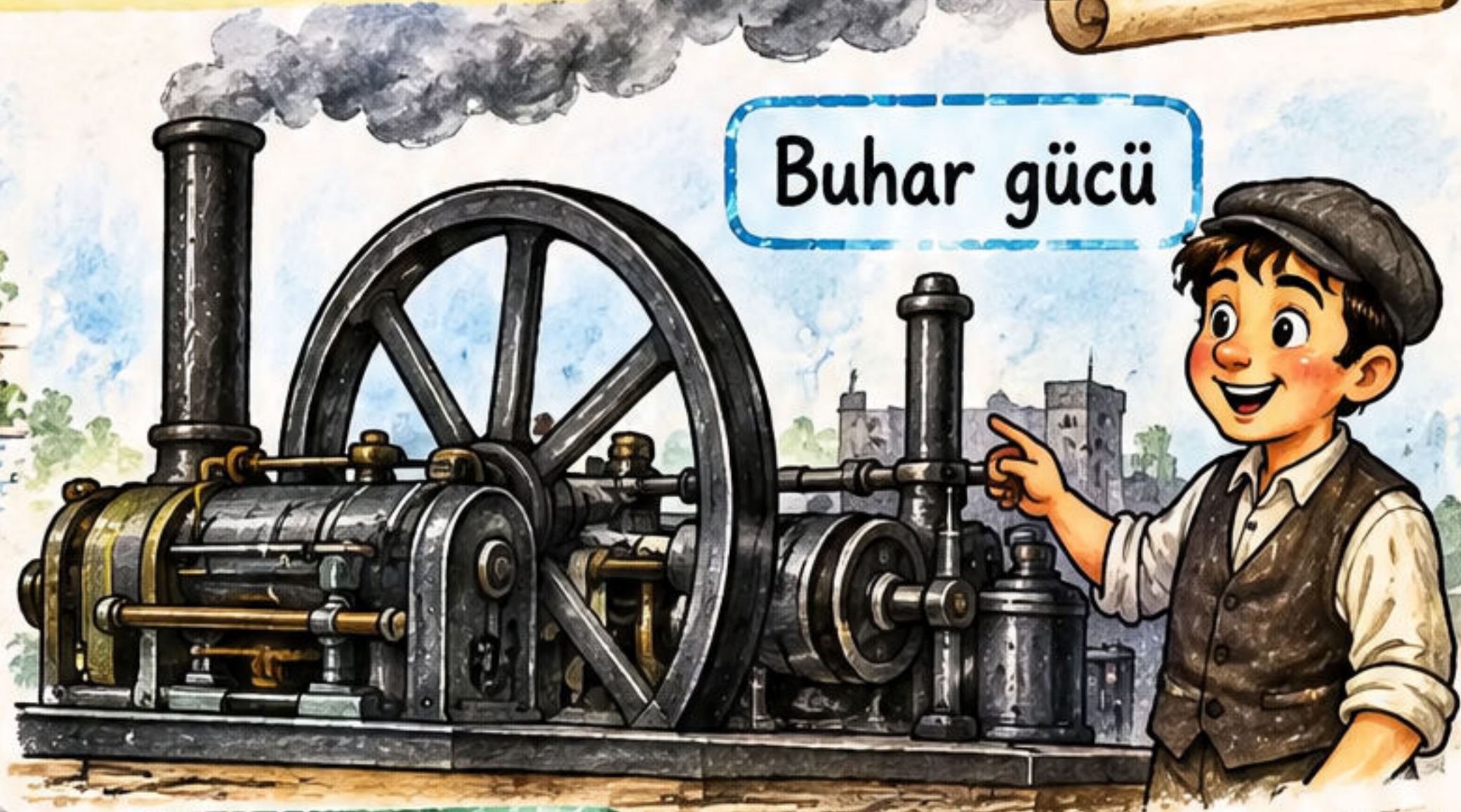
SANAYİ İNKILABI

18. yüzyılda İngiltere'de başlayan Sanayi İnkılabı, dünyada ekonomik, sosyal ve siyasi değişimlere yol açmıştır.

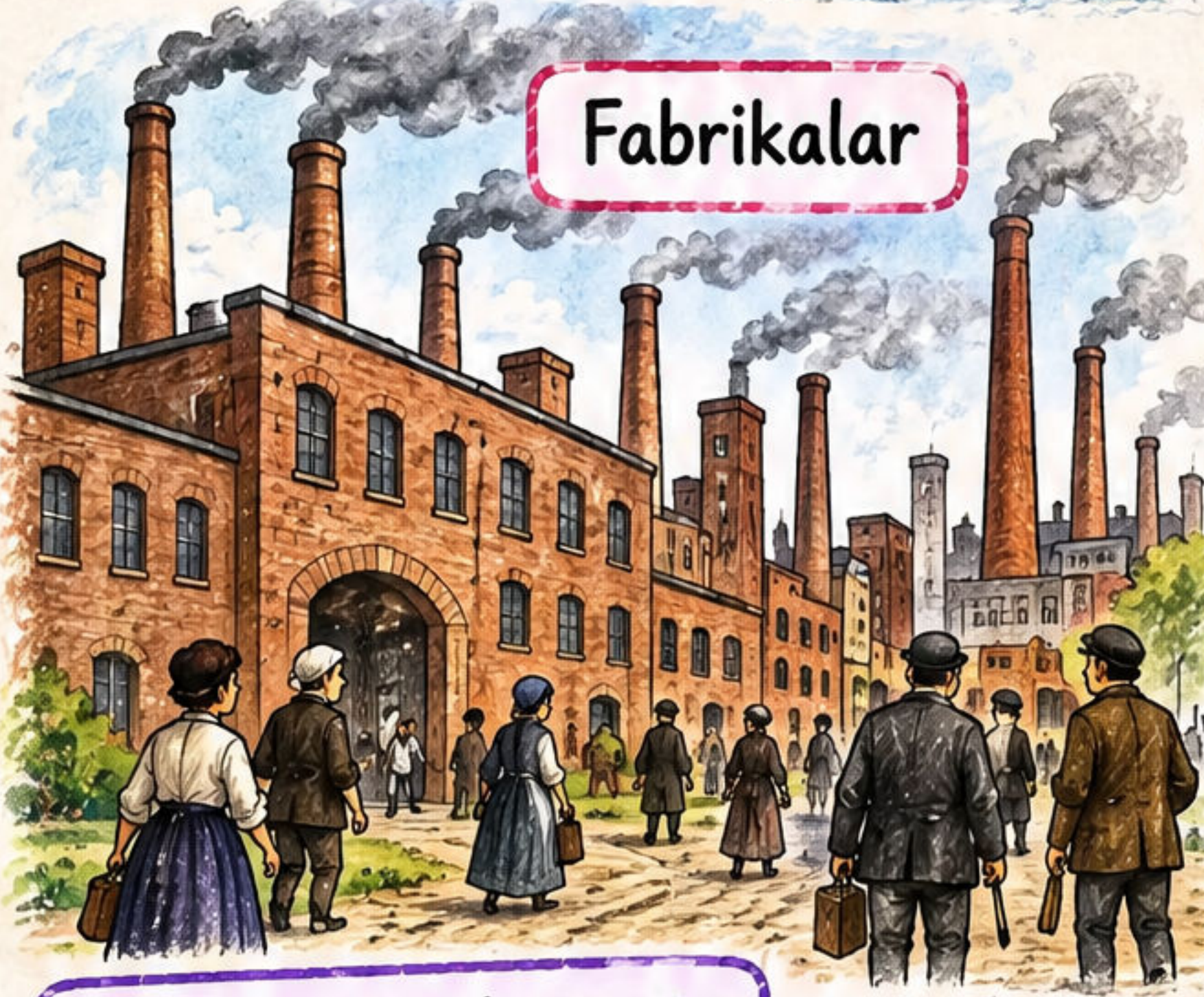
Daha hızlı üretim,
daha geniş dünya...

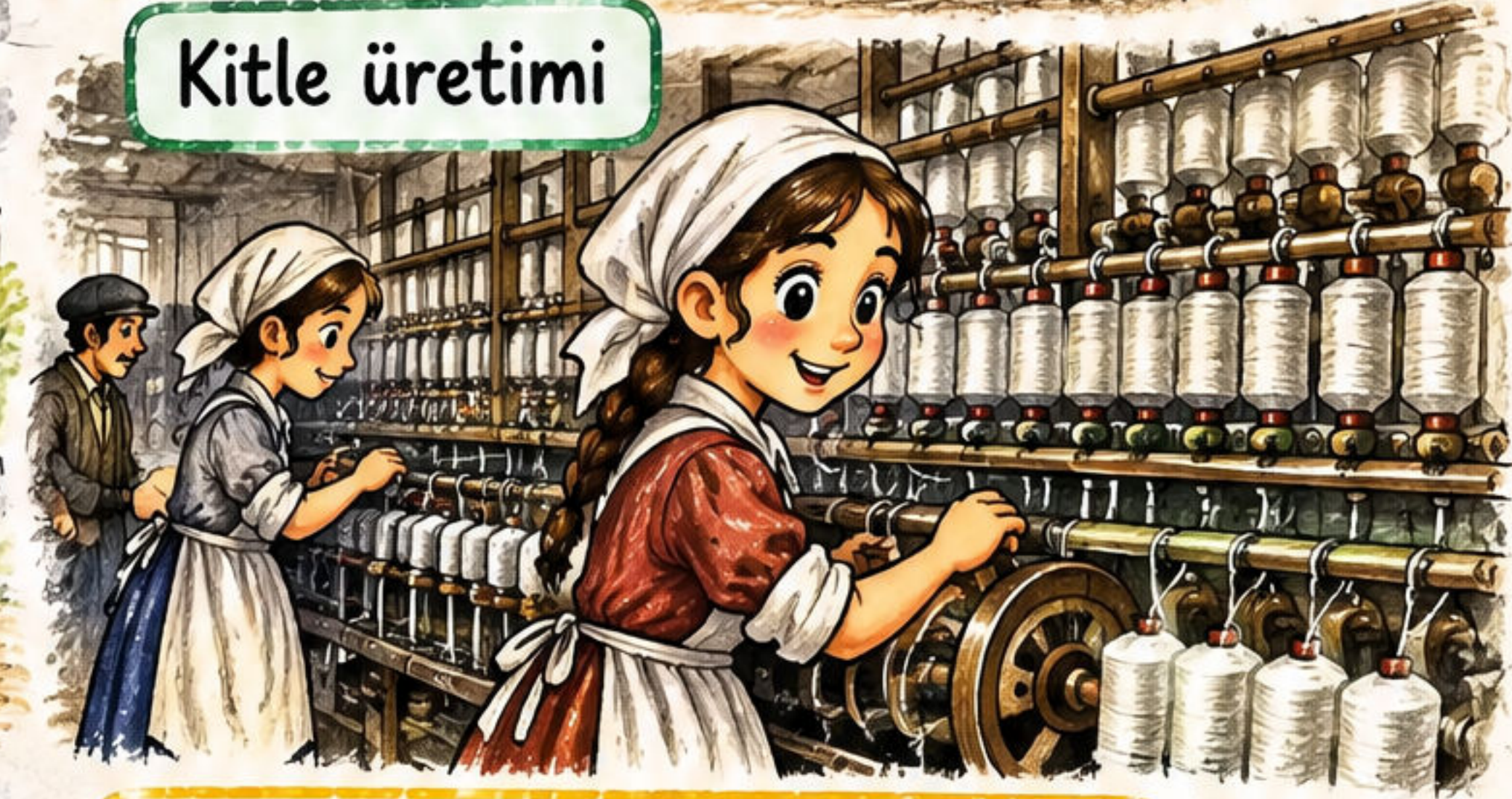
İngiltere'de başladı

Buhar gücü

Fabrikalar

Kitle üretimi

Kırsaldan şehre göç

Ham madde ve pazar ihtiyacı

Osmanlı Devleti'ne Etkisi

Ucuz Avrupa malları yerli esnafı zorladı.

Sömürgecilik hızlandı

Neler Öğreneceğim?

Sanayi İnkılabı'nın nedenlerini, gelişimini ve sonuçlarını öğreneceğim.

Osmanlı Devleti'ne etkilerini değerlendireceğim.

FRANSIZ İHTİLALİ – 1789

Özgür, eşit ve adil bir dünya için halk ayakta!

Yeni fikirler dünyayı değiştirdi.

Özgürlük

Düşünce, inanç ve söz özgürlüğü savunuldu.

Eşitlik

Herkesin yasa önünde eşit olması gerektiği vurgulandı.

Adalet

Ayrıcalıkların kaldırılması amaçlandı.

Halk egemenliği

Yönetim hakkının halktan geldiği kabul edildi.

İnsan ve Yurttaş Hakları Bildirgesi

- Tüm insanların hakları vardır.
- Özgür ve eşit doğarlar.
- Halk, yönetimde söz sahibidir.

Milliyetçilik

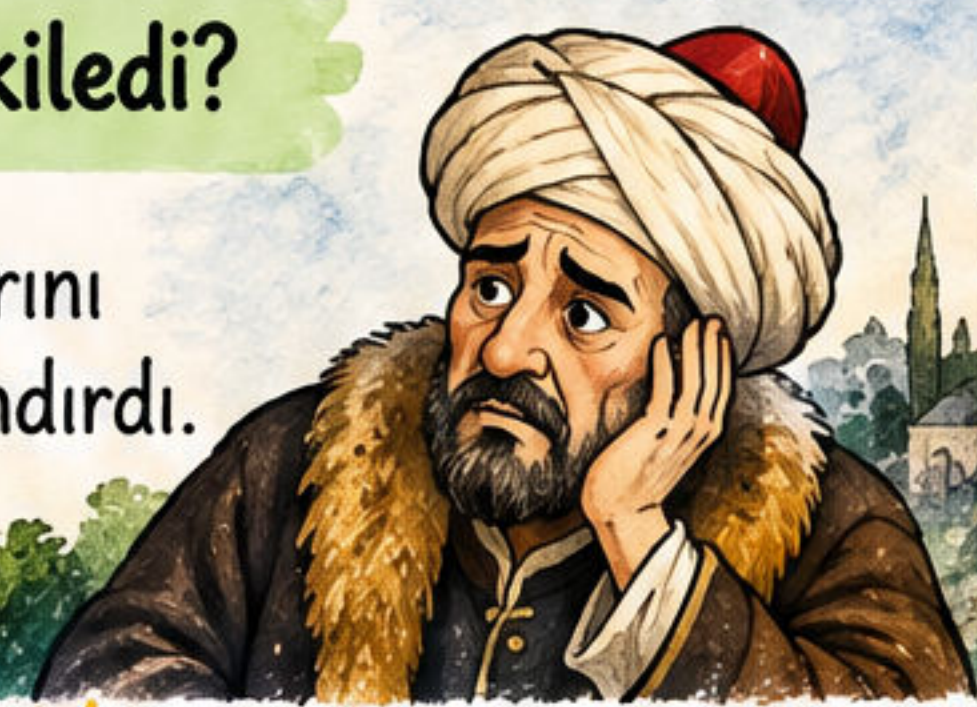
Toplumlarda ulusal bilincin güçlenmesini sağladı.

EŞİTLİK
ADALET
KARDEŞLİK

Osmanlı Devleti'ni Nasıl Etkiledi?

Milliyetçilik Balkan isyanlarını ve parçalanma sürecini hızlandırdı.

Neler Öğreneceğiz?

- ♥ Fransız İhtilali'nin nedenlerini, gelişimini ve sonuçlarını açıklayacağım.
- ♥ Fransız İhtilali'nin Osmanlı Devleti ve dünya üzerindeki etkilerini değerlendireceğim.

İstanbul'da
Lalelerle
Renklenen
Bir Devir

LALE DEVRİ

1718 - 1730

Sanat,
Kültür
ve
Güzelliklerle
Dolu Bir Dönem

III. Ahmed

III. Ahmed Çeşmesi

Nevşehirli
Damat İbrahim Paşa

Devlet,
işlerinde
yeniliklere
açık bir
dönem...

Geçici elçilikler

İlk Türk matbaası - 1727

Tulumbacılar Ocağı - 1720

Çiçek aşısı

Kâğıt, çini ve kumaş üretimi

III. SELİM DÖNEMİ – NİZAM-I CEDİD

Devletimizi güçlendirmek için yenilik şarttır. İlim, disiplin ve çalışma ile ilerleyeceğiz.

III. SELİM
(1789 – 1807)

Nizam-ı Cedid Ordusu

Daimi elçilikler

Avrupa devletleriyle daimi elçilikler açılarak ilişkiler sürekli hale getirildi.

İrad-ı Cedid Hazinesi

Ordunun masrafları için yeni gelir kaynakları oluşturuldu.

Askeri okullar

Modern bilgilerle eğitim veren askeri okullar açıldı.

Batı'yı örnek alma

Avrupa'nın bilim, teknik ve askeri alanlardaki gelişmeleri örnek alındı.

! Kabakçı Mustafa İsyanı ile sona erdi.

Yeniliklere karşı çıkan gruplar İstanbul'da isyan başlattı. III. Selim tahttan indirildi. Nizam-ı Cedid uygulamaları sona erdi.

II. MAHMUD DÖNEMİ KÖKLÜ YENİLİKLER

Daha güçlü
bir devlet,
daha düzenli
bir toplum...

Yeniçeri Ocağı kaldırıldı - 1826

Asakir-i Mansure-i Muhammediye

Bakanlıklar

Posta teşkilatı

İlk nüfus sayımı

Kılık kıyafet düzenlemesi

TANZİMAT VE İSLAHAT FERMANLARI

Daha güçlü bir devlet, daha adil bir toplum...

Osmanlı Devleti, değişen dünyaya uyum sağlamak ve dağılmayı önlemek için ıslahat hareketlerine başladı.

Tanzimat Fermanı - 1839 -

- Can, mal ve namus güvenliği sağlanacak.
- Vergilerde adalet amaçlandı.
- Herkes kanun önünde eşit sayılacak.

Islahat Fermanı - 1856 -

- Gayrimüslimlerin hakları genişletildi.
- Devlet memurluğunda eşitlik vurgulandı.
- Eğitim, adalet ve askerlik gibi alanlarda yeni düzenlemeler yapıldı.

Kanun-i Esasi - 1876 -

- Osmanlı'nın ilk anayasasıdır.
- Meclis-i Mebusan açıldı.
- Padişahın yetkileri sınırlandırıldı.
- Halkın yönetime katılması yolunda önemli bir adım atıldı.

Bu reformlarla amaçlanan temel ilkeler:

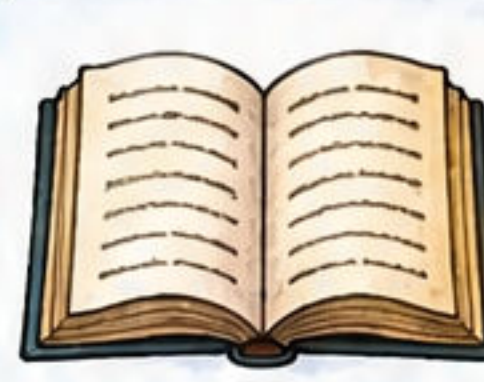
Adalet

Eşitlik

Hak ve güvence

Milli eğitim

Basın

Anayasal yönetim

Müslüman, gayrimüslim herkes bu toprakların vatandaşdır.

Herkes mahkemede eşit haklara sahiptir.

Devletin geleceği, "eğitilmiş nesillerle" sağlanacaktır.

Fransız İhtilali'nin milliyetçilik etkisine karşı çözüm arayışları.

Daha adil bir toplum, daha güçlü bir Osmanlı...

Değişim, geleceği korumak içindir.

YENİLİKLERİN ALANLARA GÖRE ETKİLERİ

Osmanlı Devleti'nde ıslahat hareketleri, farklı alanlarda değişimler yaşanmasına neden olmuştur.

Askeri Alanda

- Nizam-ı Cedid kurulmuştur.
- Asakir-i Mansure-i Muhammediye ordusu oluşturulmuştur.
- Yeniçeri Ocağı kaldırılmıştır.

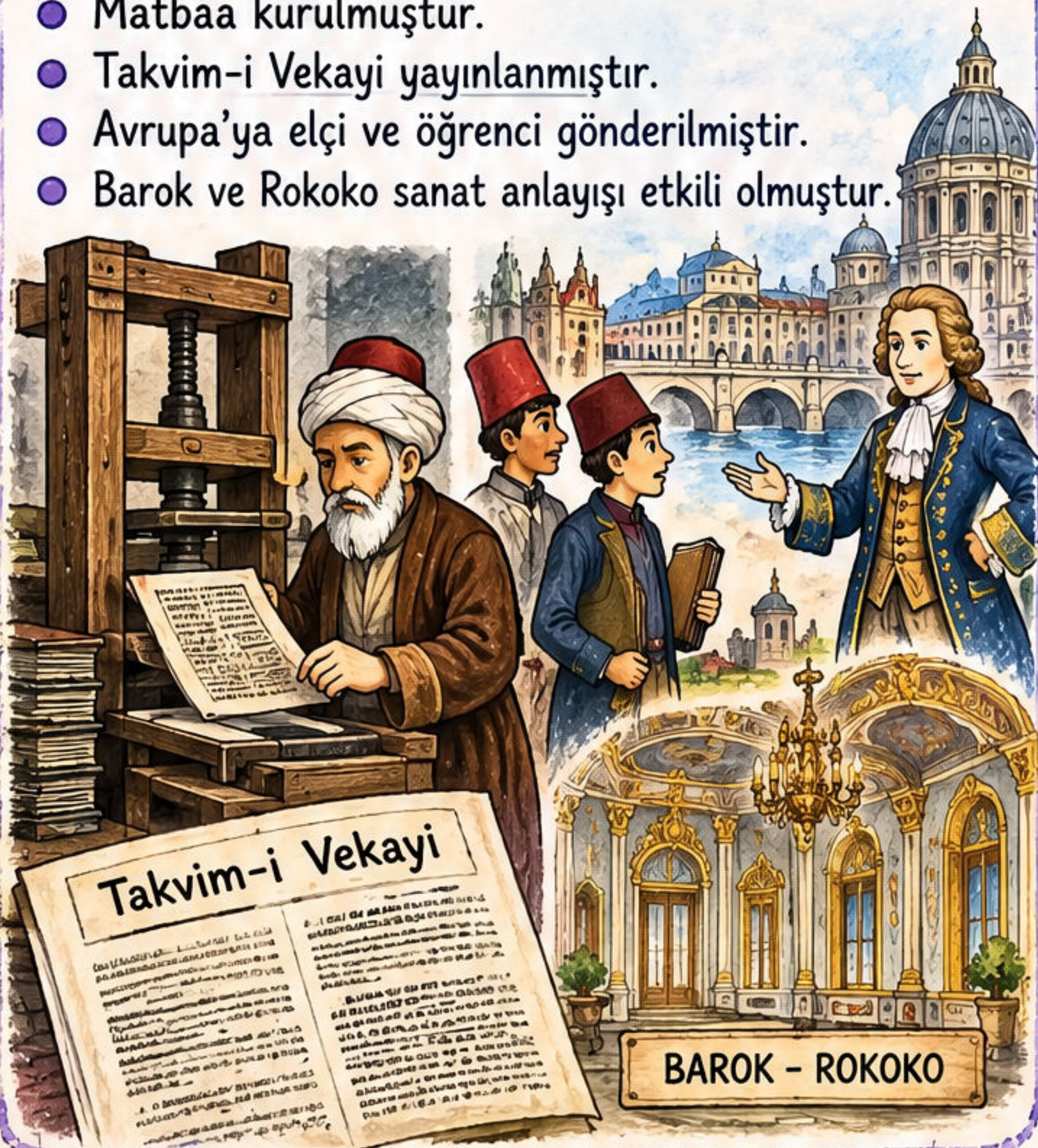
Sosyal Alanda

- Fes ve pantolon kullanımı yaygınlaştı.
- Çiçek aşısı yapılmaya başlandı.
- Posta teşkilatı kuruldu.
- Karantina uygulamaları başlatıldı.
- Nüfus sayımı yapıldı.

Kültürel Alanda

- Matbaa kurulmuştur.
- Takvim-i Vekayi yayınlanmıştır.
- Avrupa'ya elçi ve öğrenci gönderilmiştir.
- Barok ve Rokoko sanat anlayışı etkili olmuştur.

Ekonomi Alanında

- Yerli malı kullanımı teşvik edilmiştir.
- Kumaş ve çuha fabrikaları kurulmuştur.
- İrad-ı Cedid hazinesi oluşturulmuştur.
- Banka faaliyetleri başlamıştır.

AVRUPA'DA TÜRK MODASI: TURQUERIE

18. yüzyılda Osmanlı kültürü, Avrupa'da büyük bir merak uyandırdı. Sanat, giyim, mimari ve gündelik yaşamda "Türk modası" denilen bir akım ortaya çıktı.

Bu akıma "Turquerie" adı verildi. Avrupalılar, Osmanlı'nın zarafetini, renklerini ve egzotik kültürünü kendi sanatlarında ve yaşam tarzlarında taklit ettiler.

Çiniler ve halılar

Türk kıyafetleri

Kahve kültürü

Osmanlı desenleri

Türk çadırlarından
esinlenen çatılar

Osmanlı üslubundan
esinlenen mimari

Neler Öğreneceğim?

- ♥ Turquerie akımının ortaya çıkışını ve nedenlerini öğreneceğim.
- ♥ Avrupa'da Osmanlı modasının hangi alanlarda etkili olduğunu anlayacağım.

SEBEP → SÜREÇ → SONUÇ

Coğrafi Keşifler

ticaret yolları
değişti

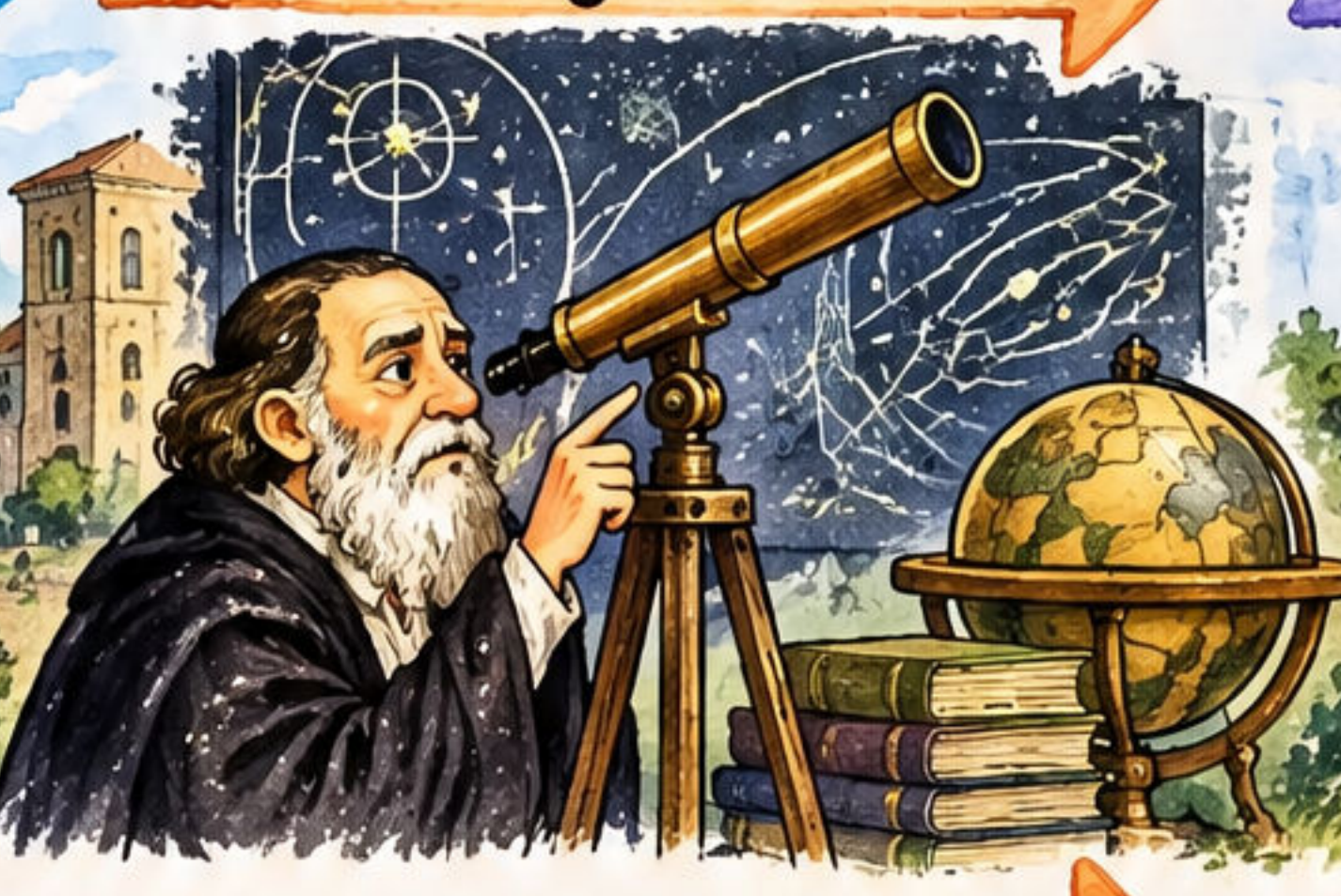
Osmanlı gümrük
gelirleri azaldı

Rönesans, Reform,
Aydınlanma

bilimsel düşünce
gelişti

Osmanlı yenilik
ihtiyacı duydu

Fransız İhtilali

milliyetçilik
yayıldı

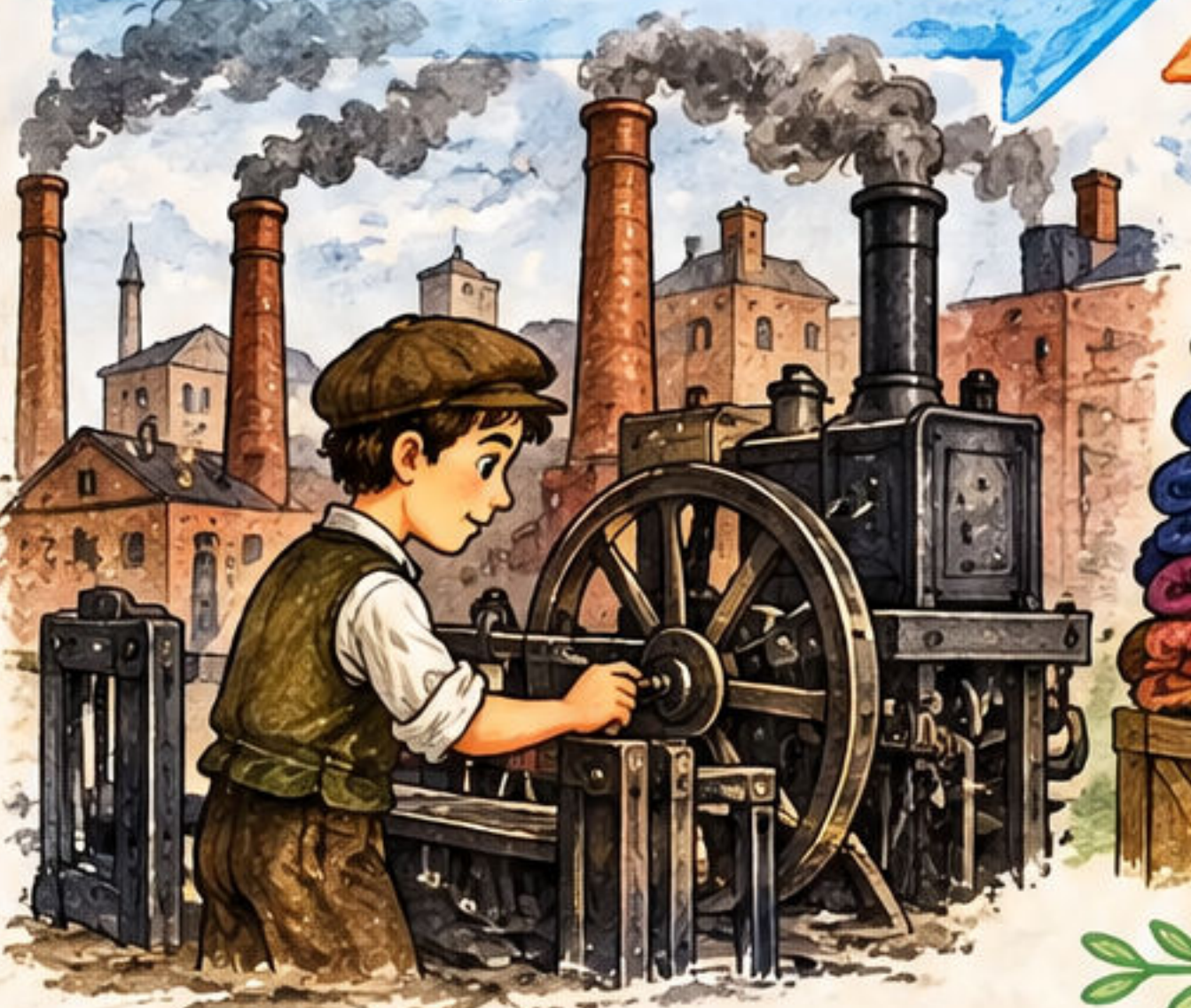
Balkan isyanları
arttı

Sanayi İnkılabı

fabrikalar ve
ucuz mallar

Osmanlı esnafı
zorlandı

DÖNEMLERİ KARŞILAŞTIRALIM

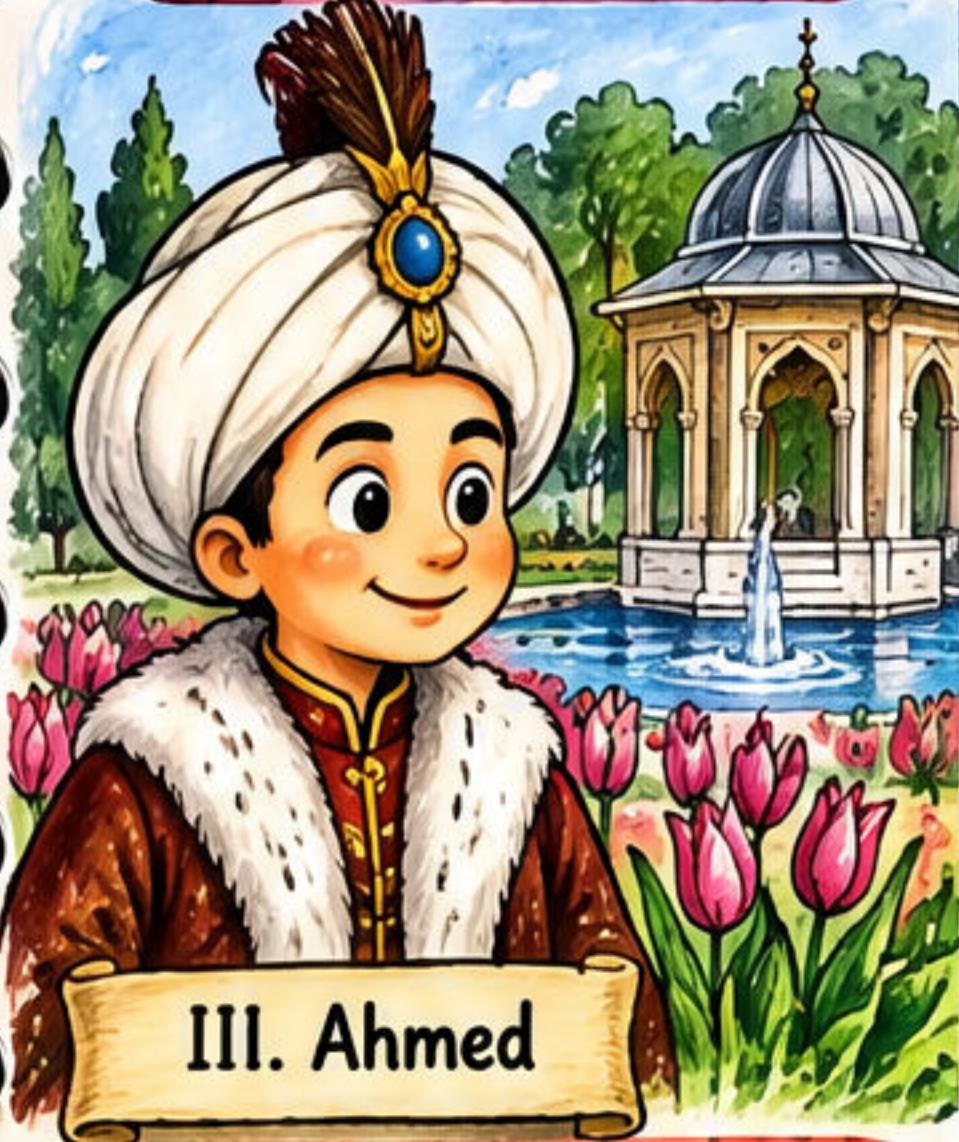
Osmanlı Devleti gelişen dünyayı takip etmek için birçok yenilik yapmıştır.

Lale Devri
(1718-1730)

III. Selim
(1789-1807)

II. Mahmud
(1808-1839)

Tanzimat
(1839-1876)

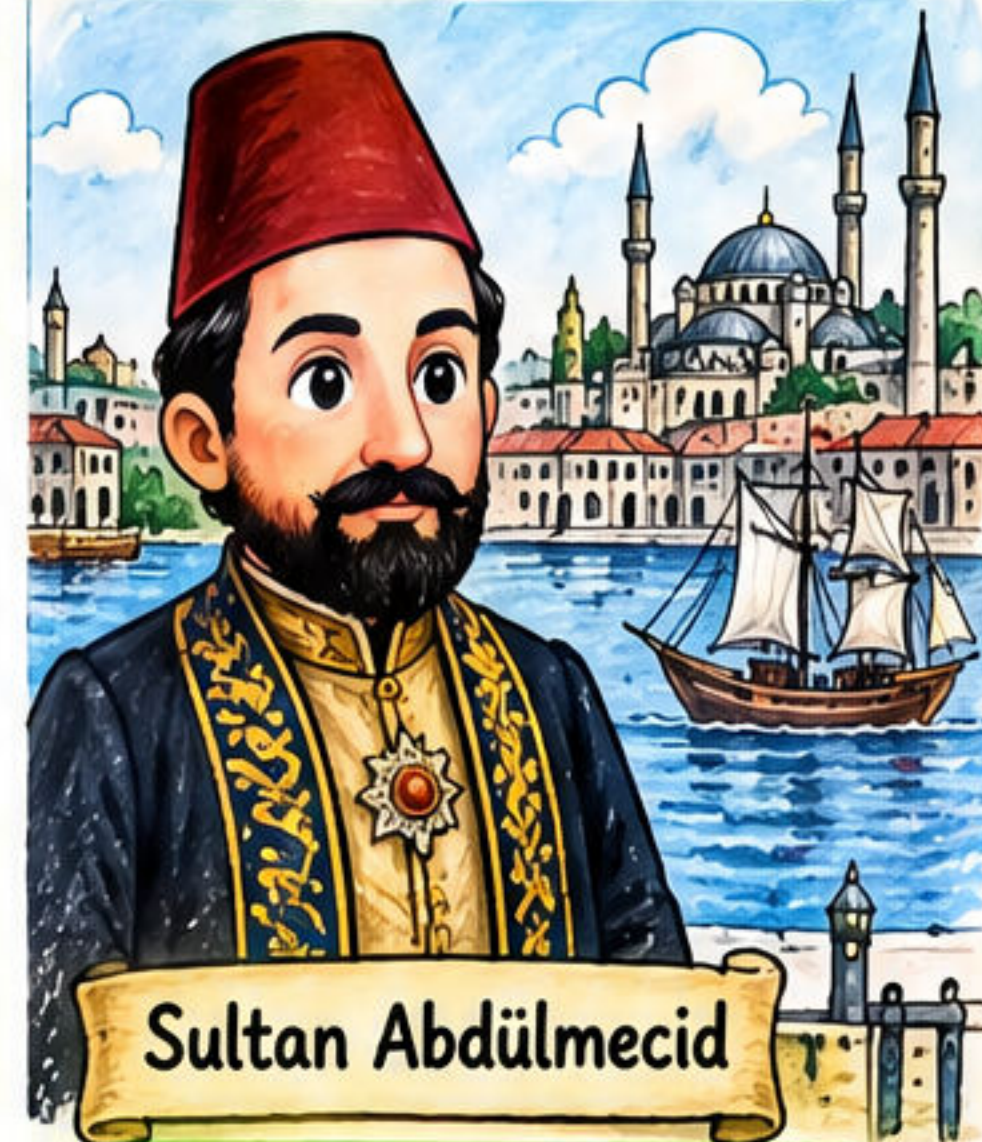
III. Ahmed

III. Selim

II. Mahmud

Sultan Abdülmecid

Geçici elçilikler
gönderildi.

İlk Türk
matbaası
kuruldu.

Tulumbacılar
teşkilatı
kuruldu.

Nizam-ı Cedid
ordusu kuruldu.

Daimi
elçilikler
açıldı.

İrad-ı Cedid
gelirleri
toplandı.

Yeniçeri Ocağı
kaldırıldı.

Bakanlıklar
kuruldu.

Posta teşkilatı
kuruldu.

Adalet
güçlendirildi.

Eşitlik
sağlandı.

Herkesin
hak ve güvence
altına alınması
amaçlandı.

Ortak

Batılılaşma

Avrupa'yı
takip

Yerli üretim

Kültürel
gelişim

Değişim,
daha güçlü bir
gelecek içindir.

Geçmişten
aldığımız güçle
daha aydınlık
yarınlara...

BÜYÜK ÖZET VE SINAV İPUÇLARI

Tarihi
sıralayarak düşün,
neden-sonuç ilişkisini
kur, anahtar
kavramları
unutma!

Geçmiş
Anla
Geleceği
Yakala!

Coğrafi Keşifler
→ ticaret yolları

Rönesans
→ bilim ve sanat

Reform
→ mezhep ve kilise

Yeni kıtalar bulundu,
ticaret yolları değişti.

İnsan ve bilim
önem kazandı,
sanat gelişti.

Kilise eleştirildi,
mezhepler oluştu.

Aydınlanma
→ akıl ve haklar

Sanayi
→ fabrika ve sömürgecilik

Fransız İhtilali
→ milliyetçilik

Akıl, bilim, özgürlük
ve insan hakları
önem kazandı.

Fabrikalar kuruldu,
üretim arttı,
sömürgecilik güçlendi.

Halk egemenliği,
milliyetçilik fikirleri
yayıldı.

Osmanlı'da Değişim Yolu

Lale Devri

III. Selim

II. Mahmud

Tanzimat

Kültür, sanat, mimari
gelişti; batı etkileri arttı.

Nizam-ı Cedid ile
ordu ve devlet yenilenmeye
çalışıldı.

Yeni düzenlemeler yaptı,
Yeniçeri Ocağı'nı kaldırdı.

Hukuk, eğitim ve yönetimde
modernleşme adımları atıldı.
Tüm halk için eşitlik hedeflendi.

Birden fazla neden ve sonuç olabilir;
kavramları karıştıрма.

Tarihten
ders al,
daha iyi bir
yarın kur!

ETKİNLİK 1

ZAMAN ŞERİDİ VE EŞLEŞTİRME

7. Sınıf
T.C. İnkılap Tarihi
ve Atatürkçülük

Aşağıdaki tarihlerde gerçekleşen önemli olayları araştırarak zaman şeridindeki boşluklara yazınız.

1492

1517

1718-1730

1789

1839

1876

Aşağıdaki kavramları, karşılarındaki uygun açıklamalarla eşleştiriniz.

Coğrafi Keşifler

Avrupa'da feodal düzenin sarsılmasına, milliyetçilik akımının doğmasına ve "eşitlik, özgürlük, kardeşlik" düşüncelerinin yayılmasına yol açan olaydır.

Rönesans

Avrupa'da kilisenin otoritesine karşı başlatılan dinsel yenilenme hareketidir.

Reform

Avrupa'da bilim, sanat ve düşünce alanında yeniden doğuşu ifade eden kültürel harekettir.

Sanayi İnkılabı

Yeni kıtaların keşfiyle dünya ticaretinin gelişmesine, ekonomik ve sosyal değişimlere yol açan keşif hareketleridir.

Fransız İhtilali

Buhar gücüyle makinelerin üretimde kullanılmasıyla başlayan, ekonomik ve sosyal yaşamı kökten değiştiren gelişmedir.

Geçmiş
öğren, geleceği
şekillendir.

ETKİNLİK 2 – SEBEP, SÜREÇ, SONUÇ

Aşağıdaki gelişmelerin sebep, süreç ve sonuçlarını boş bırakılan yerlere yazınız.

İpek ve Baharat Yolları önemini kaybetti.

SebeP

Süreç

Sonuç

Bilimsel düşünce ve matbaa gelişti.

Milliyetçilik Balkanlara yayıldı.

Fabrikalar ve ucuz mallar arttı.

Osmanlı hangi yeniliklerle cevap verdi?

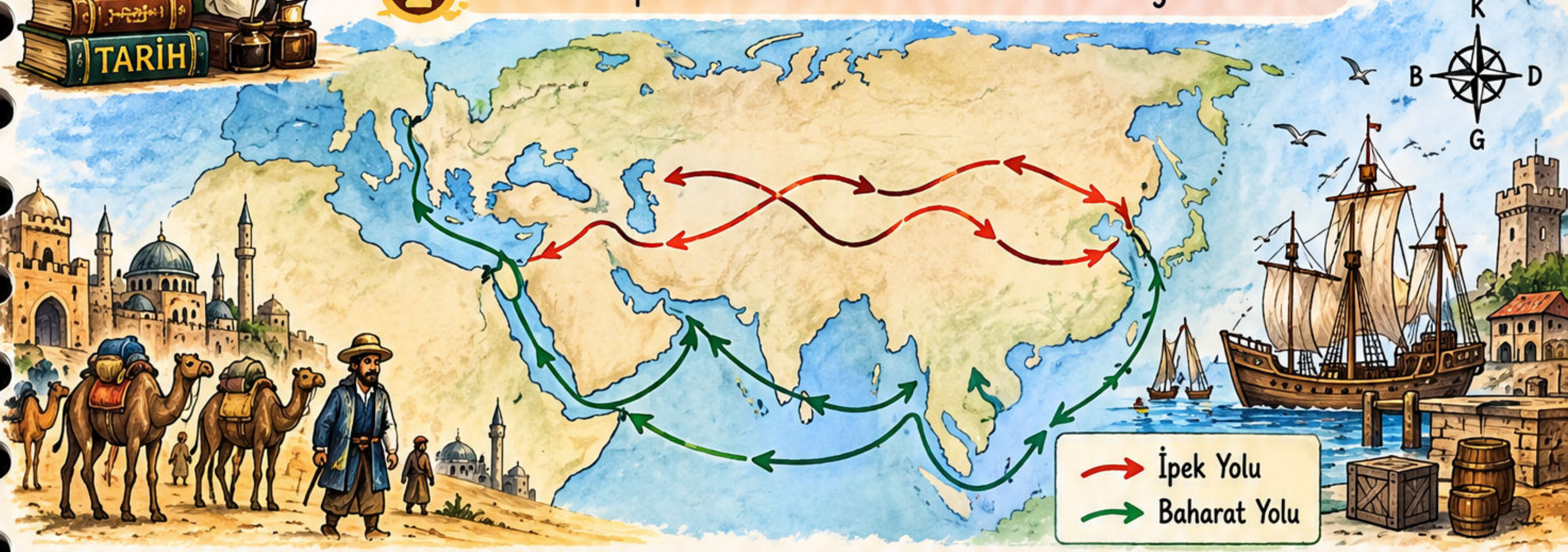
ETKİNLİK 3 – TARİHÇİ GİBİ DÜŞÜN

“Geçmiş anlamak, bugünü daha iyi yorumlamayı sağlar.”

SORGULA
YORUMLA
KARŞILAŞTIR
SONUCA ULAŞ

1

Haritada İpek ve Baharat Yolları'nın önemini nasıl yorumlarsın?

2

Bir liman kentinin gelişmesini sağlayan iki nedeni yaz.

1.

2.

3

Lale Devri ile III. Selim Dönemi'nin bir ortak ve bir farklı yönünü yaz.

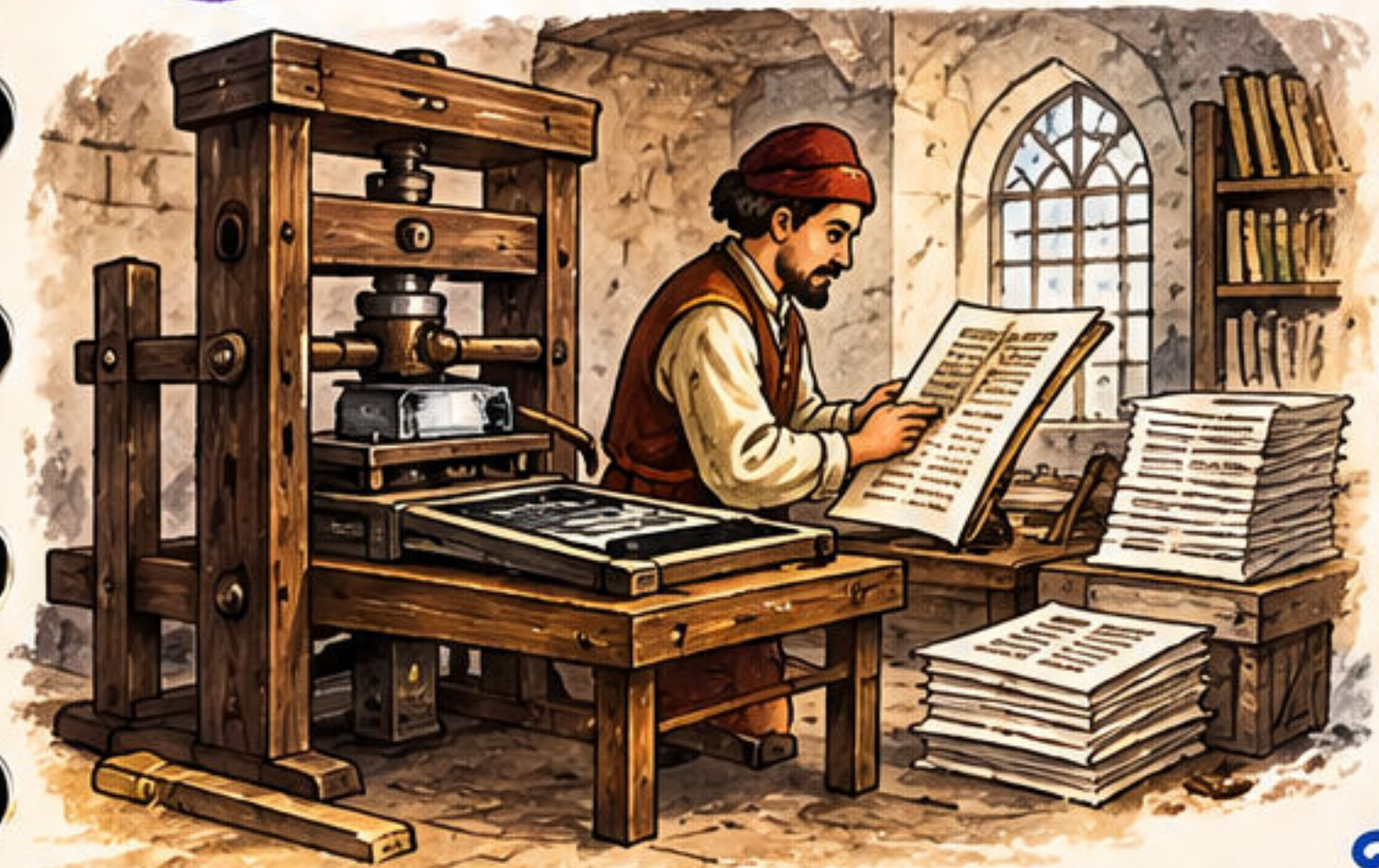

Ortak Yön	Farklı Yön

4

Matbaanın toplum hayatına iki katkısını açıklayınız.

1.

2.

ETKİNLİK 4

KENDİMİ DEĞERLENDİRİYORUM

Aşağıdaki ifadeleri okuyarak, kendini değerlendir. Yapabildiklerini işaretle.

☐

Avrupa'daki gelişmeleri neden-sonuç ilişkisiyle açıklayabiliyorum.

☐

Coğrafi Keşiflerin Osmanlı'ya etkisini biliyorum.

☐

Lale Devri, III. Selim, II. Mahmud ve Tanzimat yeniliklerini karşılaştırabiliyorum.

☐

Tarihî karakterleri dönem özellikleriyle eşleştirebiliyorum.

☐

Yeniliklerin günümüz Türkiye'sine etkisini yorumlayabiliyorum.

Düşün ve Yaz

En ilginç bulduğum yenilik:

Bugün merak ettiğim soru:

Kendime notum:

Kendime Verdiğim Puan:

